

vsak petek z datumom
prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošljajo uredništvu lista »Mir« v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

MIR

Glasilno koroških Slovencev

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvu lista »Mir« v Celovec,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Za inserate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste vsakokrat.

Leto XXXI.

Celovec, 19. vinotoka 1912.

Št. 42.

Za krst sveti in svobodo zlato.

Na Balkanu živi v večnih stiskah in nadlogah še poldrug milijon Bolgarov, milijon Grkov in pol milijona Srbov pod turško oblastjo. Nevoščljivost velikih držav, predvsem Angleške, je kriva, da ti narodi še vedno ječe pod turškim jarmom. Jugoslovanski narodi, Bolgari, Srbi in Črnogorci, so živeli s Turki v večnem boju in varovali zapadno Evropo turških vpadov. Zapadna Evropa se je balkanskim narodom za to slabo zahvalila. Zagovarjala je Turke, te zaklete sovražnike krščanstva, in ni pripustila krščanskim narodom v Macedoniji svobode. Zadovoljevala je te narode z reformami, ki so jih obljubili izvesti v Macedoniji Turki že l. 1880.; države pa vedo, da Turki radi vse obljubijo, pa ničesar ne izpolnijo. Namesto da bi izvedli reforme, so po krščanskih vaseh plenili, ropali, požigali, morili, onečaščali krščanske žene. Turška vlada pa se ni zganila.

Tem neznosnim razmeram so sklenile balkanske države narediti konec s puško in mečem. Bolgarija, Grška, Srbija in Črnagora so napravile medsebojno zvezo in odklonile mirovne nasvete velesil, ki ne privoščijo Macedoncem svobode in pripuste razkosavanja turške države v prid balkanskim narodom, pač pa same trgajo od turške zemlje kos za kosom, Angleži Egipt, Francozi Tunis, Lahi Tripolis.

Črnogorski kralj Nikolaj je prvi napovedal Turkom vojno. Izdal je na narod oklic, v katerem poziva na vojno proti starem sovražniku krščanstva, da osvobodijo krščanske brate v turški sužnosti. »Podajmo roke tudi Malisorom, ki se že dve leti kakor levi borijo za svobodo in zedinjenje s Črnogoro!«

Črnogorec je rojen bojevnik; komaj čaka glasu, ki ga kliče na boj. Oči se mu zaiskre, srce mu začne burneje biti, roka se krčevito oklene handžarja, ko zasliši poziv: »Nad Turka!« Ne vpraša, kaj bo z njivami, ki še niso posejane, ne vpraša, kaj bodo jedli otroci in žene; v hlev zapre svojo čre-

do ovac, se ne ozre nazaj in navdušen sledi bojnemu pozivu. To navdušenje je splošno, tudi pri ženskah in otrocih. Črnogorka ne pretoči niti ene solze, ko jo zapuščata mož in sinovi, ki gredo v boj za skalnato domovino. Revna je domovina Črnogorcev, revno je ljudstvo, pa ponosno na svoje nerodovitne skale, na svojo prostost, na svoje junaške čine, ki jih opeva v žalobnih melodijah. Domovina junakov!

Balkanske države, ki so napovedale Turkom vojno, so prepričane, da bodo Turka užugale. Toda Turek je še močan in ni izključeno, da se izpolnijo turški upi, da pošlje turška armada sovražne čete nazaj čez turško mejo s krvavimi glavami. Vsekako bo borba silovita in zelo krvava. Vodi jo zgodovinsko sovraštvo, maščevanje političletja. Kot kristjani in Slovani želimo pač iz dna srca zmago krščanskih Slovanov nad Turki. Za krst sveti in svobodo zlato!

Velesile so se zaman trudile, da bi ohranile mir na Balkanu. Resno pa se bodo morale potruditi, da ohranijo vsled medsebojne zavisti vsaj mir med sabo in ne nastane zaradi Balkana splošna vojna, krvava in grozna, kakršne še ni videl svet. To je odvisno od državnikov. Zato se avstrijski delegati že oglašajo v delegaciji in izven nje in pozivajo k previdnosti!

V delegacijski seji na Dunaju je dne 9. t. m. govoril dr. Ivan Šusteršič in v svojem govoru naglašal, da politika držav na Balkanu kljub vsem prizadevanjem ni mogla ohraniti miru, ker je njihova politika nasprotovala naravnemu razvoju. Na to se mora Avstrija ozirati in po tem uravnati svojo politiko na jugu.

»Na Balkanu se pričinja velika likvidacija, in obenem tudi zelo važna zgodovinska doba v razvoju jugoslovanskega vprašanja. Avstro-ogrška monarhija je po številu Jugoslovanov največja jugoslovanska velesila. Zato imamo največji interes in smo poklicani, da igramo pri rešitvi jugoslovanskega vprašanja tako ulogo, da bo rešeno na ta način, ki računa z našimi koristmi.

Ampak to so samoposebi umevne stvari, s katerimi vsakdo izmed nas soglašata, le o načinu, kako naj se izvedejo, smo raznih misli. So ljudje, ki mislijo, ta vprašanja se

dado rešiti s pomočjo bajonetov; zelo nesrečna misel! Taka vprašanja se dado tudi brez bajonetov reševati; in potem, ali ni bajonetov na vseh koncih in krajih Evrope vse polno. in bajoneti se pogosto obračajo drug proti drugemu!

Na ta način se torej ta stvar ne da rešiti. Jaz mislim, da imajo tisti prav, ki pravijo, da pride pri takih vprašanjih v prvi vrsti v poštev moralna avtoriteta. In sedaj vas vprašam, s kakšno moralno avtoriteto naj nastopa monarhija pri rešitvi jugoslovanskega vprašanja, če pomislimo, kako monarhija z Jugoslovani postopa?

Spomladi sem imel o hrvaškem vprašanju na tem mestu oster govor. Imel sem namen v tej delegaciji danes še ostrejše govoriti, a ne storim tega z ozirom na resnost položaja. Besede imajo itak sedaj, ko dejstva govore, majhno vrednost. Poudarjam samo to, da je nemogoče, popolnoma nemogoče, da bi vlada, ki hoče svoje lastne koristi varovati, še naprej mirno gledala, kako se na Hrvaškem ustava in zakon tepta, kako se svobodo ljubeč, spoštovanja vreden in za koristi monarhije in dinastije zelo zaslužen hrvaški narod proti vsemu pravu in zakonu tlači in se ravna ž njim, kakor bi ne imel nobenih pravic! Rečem vam ob tem resnem trenutku: zadnja minuta bije, da se napravi red in da zavlada na Hrvaškem zopet pravica in postava.«

Mladoček dr. Kramar je v »Narodnih listih« priobčil članek o dogodkih na Balkanu in o stališču češke delegacije nasproti tem dogodkom. Med drugim je Kramar pisal:

»Naglašati moramo, da vojna ni zadeva nekaterih visokih dostojanstvenikov, marveč krvava zadeva narodov in da morajo ti narodi vedeti, zakaj žrtvujejo svoje imetje in svojo kri. Avstrijski narodi morajo vedeti, da gre res za življenjske interese monarhije in ne morda za posledice slabe dunajske in budimpeštanske protislovanske politike. Češki in drugi slovanski poslanci morajo pošteno in odkritosrčno izjaviti, da se nikakor ne čutijo njih narodi ogrožene, če Bolgari in Srbi rešijo Makedonijo in Staro Srbijo iz sto- in stoletnega robstva. To je velika dolžnost češke delegacije napram

Podlistek.

Trikrat Bog pomaga.

Napisal Avgust Šenoa.

Poslovenil Š. K.

I.

Gospa Breberičeva je zelo rada sprejemala goste. Ne radi sebe; Bog obvaruj! Ni bila gospa, kakor pravijo, po modi. Ne sebi in ne drugim v zasmeh si ni lepotičila obraza, ni si vpletala v lase krpice in vrvic, kakor gospe prikrojene po mestni modi. Mož jej ni kratil navadne ženske naloge, ko so se preselili v mesto, toda Breberičeva gospa je odbila enkrat za vselej te ženske novotarje, ki so mestnim damam potrebne kakor vsakdanji kruh.

»Daj, dušica!« rekel ji je stari Breberič, »pojdi v to ali ono prodajalno, tamkaj je na prodaj tako in tako blago; ti si gospa; ti si podžupanja; pojdi, kupi si blaga!«

Ali gospa podžupanja mu je takoj odvrnila: »Ako sem podžupanja, nisem banica, čeprav sem gospa, imam še vedno zdrave roke; slaba je ona ženska, kateri so mar samo pisane obleke. Nisem tulipan,

čegar zunanost je lepo pisana, a duša njegova ne diši lepo; jaz sem vendar kmetska trava. Naj pometajo zagrebške dame s svojimi dolgimi repi prah po ulicah, jaz se nosim, kakor vem in znam. Žid naj ima svoje blago, mi svoje groše!«

V resnici je bila Breberičeva gospa doma na deželi; zrastle je v naravi, se razvijala v naravi na čast sebi, a svojem na srečo. Z vsemi vrlinami, kar jih je Bog ustvaril, je bila okrašena njena duša, z vsemi vrlinami je znala očarati ta preprosta sljivarjeva hči družbo, v kateri je živela. Zdrava ko jabolko, marljiva ko mravlja, vesela ko veder dan je bila v starem lesenem dvorcu Breberičevem neki dobri duh, kateri z nevidno roko vse ureja in sklada po zakonih ljubezni. Za moža, deco in družino je bila gospa Breberičeva odprta knjiga preproste modrosti, odkritega čuvstva, v kateri moreš cel dan brati, in nikdar se ne bodeš utrudil.

Kjer ravno sedaj pripovedujemo svojo povest, je štela gospa Breberičeva okoli petdeset let. Ona je tudi sama to povedala, ne da bi je vprašal; ni se sramovala, kakor mnoge druge, krstnega lista, ker so bila leta dobro preživela kot dobro vino, kateremu ne pokvari slabo vreme ne cvetja ne jagod;

a slabo preživela leta so podobna čaši pen, ki včasih šume, skipe, ali se kmalu pomire in skisajo. Čeprav so začrtala leta naši gospe kako znamenje na licu, čeprav se je prikazoval iz gosto spletenih las kak siv, duša ji je ostala vedra in mlada, podobna nepremični zvezdi na nebu; in kdor je poznal edinko njenega očeta, ta je kasneje spoznal takoj gospo Breberičevo. Gospa Breberičeva je postala tako-le:

Leta 1830 in ne vem več natanko, kate-rega, je nastala velika pravda med nekaterimi plemiči pod Kalnikom, in to radi vinogradov. Vlekla se je pravda, bilo je krega in prepira, tudi kri je tekla, in ko so gospodje zapletalci, to je odvetniki, zabelili po vragovo celo kašo, pričela je boleti plemenite botre glava in pobotali so se: »Boljše vsakemu kapljica, nego celi vojski ena vedrica. Pa deli in deli.«

Slavna županija križevačka je poslala komisijo na lice mesta; slavna komisija je razdelila po redu in zakonu »ante prandium« vinograd do zadnje trte.

Vročina huda, gosposka grla suha, gosposki želodec prazen in poleg ceste med jablani Brezovac, starinski leseni dvorec gospoda Beliča, prej velikega sodnika v siškem katoru. (Dalje prih.)

Avstriji, slovanstvu in celemu svetu. V zadnjem trenutku, ko je na poti prevrat, o katerem niti najbujnejša fantazija nima pojma, more pokazati češko ljudstvo, kakor je to rekel že Palacký, da je čuvaj miru nasproti vsem.»

Kako gledajo na vojno na Balkanu druge države?

Vedenje Rusije in Angleške je zelo sumljivo. Že to je zelo sumljivo, da Turčija ni hotela skleniti z Laško miru, čeravno je ogrožena od balkanskih narodov! Odkod dobiva denar za vojno? Rusija mobilizira v Rusko-Poljski. Nemčija je rezervirana in kaže Rusiji za Avstrijce preveč prijazno lice. Francoska si želi miru, ker se boji za milijone, ki jih je posodila Turčiji. Lah se pa v pest smeji, ker mu pomaga v vojni v Tripolisu slučaj v trenutku, ko je ugasnila laška zvezda slave v Tripolisu in ne more prav prodirati v notranjost Tripolitanije.

Prodiranje Črnogorcev.

Dne 9. t. m. je črnogorska armada prestopila črnogorsko-turško mejo in se takoj pomerila s Turki. Ker je bila v premoči, je pognala Turke iz utrjenih pozicij in zmagovito prodirala, dokler ni zadela na močnejše turške utrdbe. Črnogorska armada je razdeljena na tri odelke: Na prvo, najmočnejšo divizijo, kateri poveljuje prestolonaslednik Danilo, ki se je začela bititi s Turki pri Podgorici ob meji in koje namen je bil, najprej premagati turške utrdbe in korakati proti mestu Skadru ter ga obstreljevati. Druga zahodna divizija pod poveljništvom vojnega ministra Martinoviča je začela od morske strani južno od Skadrskega jezera prodirati proti Skadru od južne strani. Tretja divizija, ki ji poveljujeta brigadirja Vukotić in Vojvodić, ima nalog, na vzhodni meji Črnogore vzeti Turkom utrdbe in se polastiti važnih postojank in se konečno združiti v Sandžak-Novem pazarju, morda pri Prjepolju s srbsko armado generala Živkoviča, katera šteje 12.000 mož. Zdi se, da je ta divizija razdeljena na dva ali celo na tri dele, ker je zavzela Bjelopolje, obenem pa se še bori za Berano, ki leži precej južno ter je južno od Berane zavzela Gusinje.

Bitke in zmage Črnogorcev.

Boji 1. divizije: Dne 9. t. m. točno ob 8. uri zjutraj je zagrmel prvi črnogorski top, namerjen na utrdbo Dečić. Top je sprožil princ Peter. Kralj se je odkril in prekrižal, ravnotako vse spremstvo, vojaška godba je zaigrala narodno himno. Granata prvega črnogorskega topa je padla v sredino turške baterije na gori Planinica. Začel se je artilerijski dvoboj. Turki so vedno slabše odgovarjali in konečno svojo utrdbo zapustili. Sedaj se je boj razširil na celi fronti od Planinice do jezera. Boj je trajal do noči. Ko so drugo jutro razbili črnogorski topovi glavno obzidje trdnjave, je posegla vmes črnogorska infanterija. S strahovito silo je udarila na Dečić. Mnogo Črnogorcev je padlo pod turškimi strelji. Turki se navalu niso mogli ustavljati, in en del se je spustil v beg. Črnogorci so naskočili z bajoneti. Pri strahovitem klanju je padlo na obeh straneh mnogo mož, toda zmagali so Črnogorci. Med turškimi ujetniki je tudi poveljnik Salih efendi. Črnogorcem so se pridružili katoliški Albanci, dočim so Albanci mohamedanskega veroizpovedanja na strani Turkov. Črnogorci so pognali Turke s trdnjave Vranja in Šipčanik in navalili na precej močno utrjeno trdnjavo Tuzi, ki so jo počasi obkolili, in po daljšem obstreljevanju se jim je udala. Črnogorci so se ravno pripravljali na hud spopad z infanterijo, ko je turško poslanstvo princu Danilu naznanilo, da se Tur-

ki udajo. Na utrdbi se je pokazala bela zastava. Črnogorci so z godbo korakali v mesto, kjer jih je prebivalstvo prosilo milosti. Črnogorci nikomur niso žalega storili. Turkov so vjeli 5000, zaplenili so 9 topov, 8 strojnih pušk, 7000 Mauserjevih pušk, 800 vojaških šotorov, živil za cel mesec in množico konj. Vjete Turke so odposlali v Podgorico. 1. armadni zbor se pomika dalje proti Skadru. Zavzel je tudi že Hom, zadnjo trdnjavo pred Skadrom z vsem moštvom in 62 turškimi častniki. Pot do Skadra je torej prosta. Prva divizija šteje okrog 25.000 mož.

Boji 2. divizije: Druga divizija je brez zaprek prikorakala do Bojane, katero je zavzela po kratkem boju. Ustavila se je pred močno utrdbo na gori Taraboš. Trdnjava ima velike topove in jo je mogoče ugnati le z velikimi oblegalnimi topovi. Črnogorci vsled tega tukaj počasi prodirajo. Zavzeli so baje že eno šanco, pa so bili z velikimi izgubami potisnjeni nazaj. Vendar pa je padec Skadra, ko ga Črnogorci obkolijo, le vprašanje časa, če ne pridejo na pomoč nove turške čete. V trdnjavi je baje 22.000 Turkov.

Boji 3. divizije: General Vukotić je premagal turške čete ob Limu in zavzel Bjelopolje, kjer ga je prebivalstvo navdušeno sprejelo. Hud boj se bje pri Berani, kjer so s Turki združeni mohamedanski Albanci. Berana sicer še ni padla, toda manjše pozicije okoli Berane so že v črnogorskih rokah in se tudi Berana ne bo mogla več dolgo držati. Vukotičeva južna armada je zavzela tudi Gusinje. Iz Carigrada poročajo, da so dobili Turki ojačenje in odvzeli Črnogorcem zopet Gusinje ter jih potisnili nazaj v Črnogoro. Vesti iz Carigrada pa so se izkazale dozdej kot zelo nezanesljive. Zdi se, da je en del Vukotičeve armade korakal proti jugu, da od severovzhoda napade Skader.

Bolgarija, Srbija in Grška so v sredo, 16. t. m. odpoklicale svoje poslanike. Turčija na njihov ultimatum (zadnje zahtevo) sploh ne bo odgovorila. V resnici se že vršijo še pred uradno napovedjo vojne manjše praske med srbskimi in turškimi ter turškimi in bolgarskimi predstražami ob meji manjše praske. Pri Ristovacu na srbsko-turški meji so Turki celo enkrat že prekoračili mejo in se udarili s srbskimi predstražami. Srbi so Turke odbili in jih potisnili nazaj. Zelo velike preglavice delajo že sedaj Turkom srbski četaši v Macedoniji. Njihove čete so mnogoštevilne.

Načrt Srbije.

Srbska armada prodira na tri strani. Glavna armada, ki šteje 75.000 mož, prodira iz Niša proti jugu čez Leskovec in Vranjo proti Skoplju. Manjši del se je čez Carobrod podal na vzhod, da se združi z zahodno bolgarsko armado in skupno prodira od vzhoda proti Skoplju. Tretja armada je na zahodu in prodira skozi Sandžak, zavzame Sjenico in da se združi s 3. črnogorsko divizijo in udari proti jugu, menda proti Prištini in Prizrenu. Del tretje armade prodira od Raške proti Novem Pazarju.

Načrt Bolgarije.

Bolgarska armada bo operirala na dve strani. Močnejši del bo prodiral po dolini reke Marice iz Plovdiva proti Drinopolju (Adrianopol). Ta armada bo imela morda najhujše boje. Drinopolje je najbolje utrjena turška trdnjava z zelo močno posadko in se trdnjave okrog Drinopolja raztezajo daleč naokoli. Če bi bolgarska armada tukaj podlegla, jo odrežejo Turki lahko popolnoma od levega krila. Proti Carigradu je potem še mnogo utrdb, ki pa bi Bolgarom ne delale takih težkoč kakor drinopoljske. Zahodna armada bo prodirala od Sofije najbrž

v dveh oddelkih na jugovzhod in jugozahod. Zahodna se zbira v Küstendilu, da prodre skozi prelaz Edri Palanka; potem se združi z vzhodno kolono, ki bo prodirala skozi prelaz pri Djumaji, v Stiplu ali pri Strumnici, odkoder udarita na Skoplje in s srbsko glavno armado začneta prodirati proti Solunu. Mogoče je pa tudi, da se ta bolgarska oddelka ne združita, ampak da vzhodni prodira proti Seresu. Grški vojaki so bolj slabi in bodo prodirali proti Solunu na vzhod in proti severozahodu v Albanijo.

Turški načrt.

Turčija razdeli svojo armado v tri dele. Glavna armada se zbere okoli Drinopolja. Druga v Stipljah ali Seresu, tretja pa v Skoplju pod Sekki pašo. Vrhovni poveljnik je Abdulah paša. Turčija namerava iz Male Azije prepeljati 120.000 turških vojakov. Turški vojaki so zelo dobri in bodo Bolgari, ki so sicer izborni oboroženi in izvežbani, imeli s Turki dovolj opravka; zmaga jim blišči le tedaj, če Turke prehitijo, da zberejo celo vojsko.

Toliko o načrtih, kolikor je vnaprej sploh mogoče soditi. V vojni se načrti lahko vsako uro izpremenijo. Turki so sklenili z Laško mir, da bodo imeli na Balkanu proste roke in ne bodo ovirani pri prevažanju vojakov iz Azije v Evropo.

Vabilo

na narodno igro s petjem v 5 dejanjih

Revček Andrejček

ki jo priredi slov. kršč.-soc. delavsko društvo v Celovcu 27. oktobra ob 8. uri zvečer v veliki dvorani hotela Trabesinger.

Vstopnina: Lože 1 K 50 v, I. sedež 1 K 20 v, II. sedež 80 v, III. sedež 60 v; stojšče 30 v.

Dnevne novice in dopisi.

Poslanec Grafenauer je že skoro ozdravel in se poda prihodnjo nedeljo dne 20. t. m. v Ljubljano na skupno posvetovanje poslancev Hrvaško-slovenske narodne zveze v Ljubljani. Zborovanju želimo vsi koroški Slovenci, da bi prineslo veliko sadu vsem Slovencem in Hrvatom. Združeni Jugoslavnani, ne pozabite ob tej priliki na svoje brate ob severu, ki smo prva straža proti obmejnemu sovražniku!

Vse kraje in občine na Koroškem pozivljamo še enkrat, da kmalu sporoče, kje in kedaj želijo imeti političnih shodov. — Naslovi naj se na Katoliško in politično društvo za Slovence na Koroškem v Celovcu.

Škandalozne šolske razmere pred celovškimi sodiščem. V sredo dne 15. t. m. dopoldne bi se imela vršiti obravnava v obtožbi, ki jo je dvignilo na ovadbo celovškega okrajnega glavarstva državno pravdnštvo zoper posestnika Šimna Pristovnika in Janeza Oražma iz Sel po § 305. kaz. zak., češ, da sta štiri druge nagovarjala k šolskemu štrajku v Selah pri Borovljah. Predsednik je deželnosodni nadsvetnik dr. Moritsch. Obtoženca je zastopal dr. Brejc. Predsednik naznani, da je sodni dvor ugodil predlogu zagovornika, poklicati kot prič o krajnega glavarja pl. Rainerja, kipa da je vsled neke komisije zadržan in se je vsled tega opravičil. Zagovornik dr. Brejc predlaga vsled tega preložitve obravnave. Razven učitelja Milloniga, ki je sokriv, ne more nihče drug o vseh grozovitostih na slovenskem oddelku v šoli na Selih dati pojasnil, nego g.

Delati

in ne obupati

je najboljšo sredstvo zoper nesrečo, revščino in otožnost. Delati pa more človek le, če je zdrav. Kdor ima bolečine, n. pr. revmatične, protinove, glavobol, zobobol, kdor se je vsled prepiha ali premraženja prehladil, mnogo-

krat ne more opravljati svojega dela. Za take naše čitatelje naj bo namig sledeče pismo Njega svetlosti Jožefa princa Rohana v Schottwien: „Presenetljiv učinek Elsafluida res prekaša vse upe in smete objaviti, da so meni in mojim znancem Fellerjev Elsafluid in Elsakrogljice pri večini boleznih, kakor glavo- in zobobolu, bodanju, trganju, bolečinam v križu, nahodu, bolečinam v želodcu, slabostim i. t. d. izbornu služile, zlasti pri oslabilnem vidu krepča Elsafluid oči, vsledčesar to kot domače zdravilo nepogrešljivo sredstvo najtopleje priporočam.“

Zato bi morali tudi naši čitatelji vedno imeti doma Fellerjev bolečine pomirjujoči, zdraveči, krepčujoči fluid z znakom „Elsafluid“, da pomirijo bolečine, okrepeajo mišice in živce, osvežijo in poživijo telo, ker je res dober, in kar pišemo, ni samo rekla.

Tako boste tudi Vi zavarovani proti marsikateri nezgodi in boste šli na delo vedno čili in krepki. Naši čitatelji, ki hočejo ta izdelek poizkusiti, dobijo Fellerjev fluid z znakom „Elsafluid“ za 5 K franko, če pišejo naravnost na dvornega lekarnarja E. V. Feller, Stubica, Elsatrg 67 (Hrvaško)

okrajni glavari, ki bo moral pred sodiščem marsikaj preklicati. Treba je konstatirati, da je učitelj Millonig v šoli res tako postal, da je bilo v obrambo otrok res napraviti šolarski štrajk. Millonig je otroke tako pretepaj, da so trpeli škodo na telesu, več otrok je oglušelo, več jih je prišlo domov z ranjenimi očmi, učitelj jih ni puščal na stran, da so se vračali domov, kakor pravi zapisnik, s polnimi hlačami itd. To vse se je brez od-pomoči višjih inštanca šolskih oblasti dogajalo od meseca novembra lani do svečana t. l. Ako se bo dokazalo, da so se te grozovitosti vršile sistematično, da nobena pritožba ni ničesar pomagala, da so ljudje stori-li vse inštančne poti, pa brez uspeha, bo sodni dvor izprevidel, da obtoženca nista storila kaj protipostavnega, ampak sta bila v svoje dejanje prisiljena. Zato predlaga iz-nova odklonjene predloge, da sodni dvor že danes o tem sklepa, da ne bo treba obrav-nave preložiti še enkrat. Ti predlogi so sle-deči: 1. Sodišče naj rekvirira vse pritožbe na okrajni šolski svet, 2. disciplinarne akte učitelja Milloniga, 3. vse akte okrajnega so-dišča v Borovljah o obravnavi zoper učite-lja Milloniga zaradi grdega ravnanja z otroki (§ 420.); 4. kot pričo naj se zasliši g. župnika Linasija kot načelnika krajnega šolskega sveta o pritožbah iste korporacije; 5. g. občinskega tajnika glede pritožb pri županstvu ter 6. 37 drugih prič, katere bi potrdile, kako nečloveško je ravnal učitelj z njihovimi otroki, tepel jih, kamor jih je ravno zadel, in mu je za orodje služilo, kar je ravno imel v roki. Sodni dvor ugodni pred-logu glede preložitve obravnave, zavrne pa vse druge predloge. Razprava, kateri bomo obrnili posebno pozornost, bo posvetila v barbarske, neverjetne razmere koroškega šolskega sistema in razkrinkala getove šol-ske organe.

Po tiralici išče sodna oblast zaradi pre-tepa na tri mesece ječe obsojenega ključav-ničarskega vajenca Rudolfa Toplaka iz Za-vodne pri Celju in Vita Čičaja, pristojnega v Rikarjovas na Koroškem, ki je izvabil od bankirja Spänglerja v Solnogradu 1300 K. Nadalje išče sodna oblast 19 let starega Fr. Goloba, hlapca pri Mohrenschildu v Libeli-čah, Antonijo Obreza, natararico v Vetrin-ju, Janeza Rabitscha, urarja v Celovcu in Marijo Umnik iz Žihpolj zaradi prestopka po § 460.

Tomaz Košat, znani nemški skladatelj, rodod Slovenec iz Vetrinja, bo obhajal dne 15. listopada 45letnico, odkar je pri dvorni operi na Dunaju in stopi potem v pokoj.

Od vlaka povožena. V nedeljo, 13. t. m., ob dveh popoldne, je hitela 72 let stara vpo-kojena tovarniška dečavka Ana Schnee-weiß iz št. Petra pri Celovcu obiskat svojo hčer. Šla je čez progo blizu mosta čez Gli-no. Stroj od vlaka iz št. Vida jo je zagrabil in vrgel v stran. Poškodovana je močno na glavi in lahko ranjena na roki. Revico, ki je gluha, so prepeljali v bolnišnico, kjer je drugi dan umrla.

Poizkušen samoumor. V Celovcu usluž-beni hlapec Luka Pasterc se je ponoči, dne 14. t. m., na glavnem kolodvoru hotel v pi-janosti vleči na progo, »ker ga življenje ne veseli več«. Uslužbenci so ga izročili orož-niku, ki je poskrbel, da je v celici izgubil pijanost, namesto nje pa zopet dobil veselje do življenja.

Poizkušen samoumor. V gostilni V. v Celovcu je dne 15. t. m. ob 9. uri zvečer vze-la strup neka Ana Schredter iz Beljaka in so jo prepeljali v deželno bolnišnico. »Na-predna« Koroška bo dobila še naslov dežela samoumorov; posledice nemškega svobodo-miseltva se kažejo v raznih, pa groznih po-sledicah.

Vernberg pri Beljaku. (Lov za ro-parjem ali kako je beljaška žan-darmerija lovila roparja, a ujela gobarja.) Minoli mesec je pobeg-nil v Pontablju iz tamošnje jetnišnice slo-viti ropar ter morilec z imenom Cibinsky ter se je potem potikal po gozdovih v beljaški okolici. V zadnjem tednu je prišel tudi v občino Vernberg. Ljudje so pripovedovali, da so ga videli. Grozil je s samokresom dvema otrokoma, ki sta nesla mleko na po-dravjski kolodvor, žugajoč jima, da ju bo ustrelil, če mu ne gresta hitro izpod nog. K neki hiši je tudi prišel menda prosit jedi in ko so mu dali in mu rekli, naj gre v sobo, ni hotel iti, boječ se, da bi ga spoznali in

ujeli. Tistemu, ki bi ga ujel, je obljubila vlada 100 K nagrade ter pustila razglasiti njegovo bivanje v tej občini po vseh vaseh. Ni čuda, da so se zato ljudje bali iti po noči in tudi po dnevu skozi samotne kraje. Zgo-dilo se je, da gre dne 3. t. m. pismonoša s pošto torbo skozi en tak kraj. Nekaj ko-rakov pred njim pa je tam šel tudi neki mož, ki se mu je zdel sumljiv, ker je več-krat ogledaval na njega nazaj in od daleč tudi izgledal ravno tako, kakor je bil urad-no opisan oni ropar. Domnevani zločinec je izginil v les. Pismonoša pa, meneč, da ga zna na primernem mestu napasti, je na-znanil domu, naj mu pride kdo naproti, ker sam bi se ne upal vrniti. Prav, ker »previd-nost je mati modrosti«! V Podravljah pa se je novica hitro raznesla in iz muhe je na-stal slon. Govorilo se je, da je bil pismonoša napaden, oropan ter smrtnonevarno ranjen. In v taki obliki se je novica tudi naznanila orožništvu v Beljak, ki je nemudoma sto-rila korake, da bi dobilo roparja v pest. Po-skrbelo je policijskega psa, ki so ga potem peljali na dotično mesto, kjer je hodil oni osumljeni človek. Ko je imel pes sled, je sledil po lesu tako dolgo, da je obstal pred neko hišo v Vernbergu, od katere se ni od-daljšal prej, predno so prišli orožniki. Pes je izsledil dotičnega moža. A čudom so se ču-dili orožniki, ko so iz ust prestrašenega starega moža slišali besede: »I nit, i hobe suchen!« (»Jaz nisem, jaz iščem gobe!«) in so videli, da so ujeli namesto roparja go-barja, moža, ki je po svoji narodnosti Čeh ter po svojem poklicu godec, ki je pa ta dan šel v bližnji les nabirat gobe. Cibinsky pa se najbrž še danes skriva po različnih goz-dovih.

Psovka »Pfaff« (far) kazniva. Dne 31. julija t. l. se je vršila v Trgu obravnava g. provizorja Severina Jaborniga zoper Ma-tija Thalmeinerja, ker ga je v družbi psoval s psovko »Pfaff«. Obtoženec je bil oproščen. Pri vzklicni obravnavi je pa deželno sodišče dne 28. m. m. prizivu ugodilo in obtoženca obsodilo po § 496 k. z. z uporabo § 266, 261 k. z. v denarno globo 10 K in po §§ 389 in 390 kaz. pr. r. v povračilo sodnih stroškov v 1. in 2. instanci.

Čajna pod Dobračem. (Ogenj.) Pre-tečeni ponedeljek dne 7. t. m. je začelo okol pol 12. ure ponoči v štorčevem skednju na Čajni goret. Ogenj se je hitro prijel tudi hiše, katera je tudi pogorela. V ognju sta ostali dve lepi kravi, tudi ena koza in pet svinj je zgorelo. Vso pohvalo zasluži požar-na bramba iz Bistrice, kateri se je posrečilo, da se ogenj ni še dalje razširil. Kako je požar nastal, se ne ve.

Kazaze v Podjunski dolini. (Shod) na-še »Zarje« minulo nedeljo je bil povoljno obiskan. Ko otvori predsednik Al. Becelj zborovanje, poda govornik poročilo o zad-njem mednarodnem evharističnem kongre-su na Dunaju ter razloži nato na kratko tudi vzroke sedanjega resnega položaja na Balkanu. Zborovalci so izvajanjem z zani-manjem sledili. Po končanem shodu se je razprodalo tudi nekaj srečk »S. S.« Kdor jih želi še imeti, jih dobi vsako nedeljo in praznik v društveni sobi.

Korpiče, prav Grpiče (Grapiče). Večkrat se bere in slovenska inteligenca tudi včasih izgovarja ime Korpiče namesto Grpiče; tu-di v zadnjem dopisu »Mira« iz št. Lenarta pri sedmih studencih se imenuje ime Kor-piče. Slovensko ljudstvo pa povsod imenuje to vas Grpiče, kar je tudi prav, ker ta izraz ni nastal od korpča, ampak od grabna (gra-pe), saj leži ta vas deloma v grabnu in de-loma ob grabnu takozvane grpiške Bistrice; zgornji del vasi se še imenuje v Grabnu. Prebivalce te vasi tudi imenujemo Grpčane, ne pa Korpčarje. V gorjanski fari pri Bledu so tudi vasi Spodnji Graben, Zgornji Gra-ben in Grapče.

Medgorje. (Odhod rekrutov.) V naši občini je bilo letos potrjenih za vojake osem mladeničev. Težko je bilo slovo, ko so se vrli fantje poslavljali od nas. Med nji-mi so: vzgleden fant Kašper Hlavnik p. d. Piklno v Običah, Janez Mikl-Kajžrov na Škarbini, Jožef Kordež p. d. Tinijev v Obi-čah, kateri je bil odličen cerkveni pevec, te-norist, katerega bo naš pevski zbor težko pogrešal. In tudi Blatnikov v Zablatih, Fer-do Lužnik, je med njimi, katerega bo po-sebno pogrešal grabštanski pevski zbor, ker je bil izreden pevec v cerkvi in v dru-štvu. Tudi gledališki oder na medgorskem

župniškem vrtu bo za njim žaloval; ker je bil izvrsten igravec in nas je mnogokrat raz-veselil s svojimi nastopi. Vsem želimo, da bi tudi tam bili cesarju zvesti služabniki, da bi pa tudi ohranili svojo versko in na-rodno prepričanje, da bi se po končanem zvestem službovanju vrnili čvrsti in zdravi, kot celi možje v mili nam slovenski kraj!

Odbor koroške podružnice S. P. D. v Celovcu se obrača do članov, ki za letos še niso plačali članarine, da jo kar se da kmalu poravnajo po poslanih položnicah. Nekateri jo dolgujejo še za nazaj! Podružnica mora redno plačevati za vsakega člana »Vestnik«, zato prosi točnosti tudi svoje člane! — Vsa pojasnila daje »Koroška podružnica S. P. D.«, Celovec, Hotel Trabesinger.

Svetnavas. (Strašna nezgoda) je zadela pretekli petek, 11. t. m., opoldne že-lezniškega uslužbenca Mihaela Zablatnika, ki je star 20 let in doma iz št. Janža v Rožu. Ko gre na postaji čez progo, ne zapazi, da pride tovorniški vlak, ki ga je podrl in mu odrezal obe nogi pod kolenom. Vlak je pri-šel pozadenski, zato tudi strojevodja ni vi-del, da je kdo na progi, in ni mogel nezgode preprečiti. Ponesrečenca so prepeljali z br-zovlakom v Celovec v bolnišnico. Za nje-govo življenje ni nevarnosti.

Djekše. Po dolgem dvamesečnem dežev-ju in prezgodnjem snegu, ki nas je strašil, nam je prisijalo ljubo solnce, tako da smo imeli v nedeljo, dne 13. oktobra, lep prija-zen dan; privabil je veliko tujcev lovec iz Grebinja, Velikovca in Celovca in sploh od vseh strani. Bilo je res prijazno jutro in živahno. Meščani in nekateri kmetje so se spravili na lov, drugo ljudstvo pa je vrelo v cerkev iz hvaležnosti za zopet nam jasno obličje neba. Popoldne je priredilo naše kr-ščanskosocialno izobražev. društvo »Trd-njava« svoje mesečno zborovanje pri krč-marju na Djekšah. Udeležba je bila obilna, da je bil prostor tokrat premajhen. Po pozdravu predsednika so č. g. Dolinar iz Šmarjete razlagali pomen evharističnega kongresa na Dunaju. Hvala č. g. Dolinarju za trud; da bi le skoraj zopet prišli, ko bo-demo zopet zborovali.

IZJAVA.

Tistim učiteljem, ki so o mojem govoru glede povišanja deželnih doklad in poviša-nja učiteljskih plač dne 6. oktobra t. l. po Šmihelu pri Pliberku napačno govorili — da se ne izrazim drugače — in vsem slo-venskim učiteljem na Koroškem, prvim v odgovor — drugim v pojasnilo.

Na shodu 6. t. m. v Šmihelu pri Pliberku pri Šercarju sem govoril sledeče: Deželni zbor, oziroma nemška nacionalna večina, je zvišala deželne doklade od 75 na 90 odstotkov. Obsodil sem to dejanje nemških poslancev kakor so je obsodili mnogi nemški in slovenski poslanci v deželnem zboru ob priliki zasedanja. Zavzel sem stališče, da je bilo to naravnost nedopustno z ozirom na žalostne gospodarske razmere na kmetih in v mestih. Rekel sem, da bo šel precejšnji del teh doklad na račun zvišanja ali reguliranja učiteljskih plač. Nisem bil proti zvišanju učiteljskih plač, pač pa proti zvišanju de-želnih doklad. Ob tej priliki sem bičal nemški koroški deželni šolski sistem in sicer na podlagi govorov, ki so bili natis-njeni v »Freie Stimmen« in sem z imenova-nim listom v roki poudarjal zlasti to, kar je poslanec dr. Steinwender sam rekel, da so uspeli šole veliko manjši kakor bi bilo pričakovati v primeri s stroški in da nem-škega učiteljstva nikoli ne bodo zadovoljili s plačami. O slovenskih učiteljih sem ob tej priliki iz-recno povdarjal, da so vsi do-bri, samo da jih je premalo in da so še ti povsod stiskani in preganjani. — To je vse-bina mojega govora, in kdor kaj družega govori ali trdi, ta ali me ni razumel, ali pa prav namenoma laže in zavija. Niti besedice nisem rekel, ki bi se dala žaljivo obrniti na slovenske učitelje. Kedor torej trosi okrog vest in poročilo, da sem jaz čez slovenske učitelje zabavljaj na shodu v Šmihelu pri Pliberku, ta je lažnivec in sicer nesramen, podej lažnjivec. Ne dam si pa vzeti od ni-kogar pravice, da bi kot državljani in kot davkoplačevalec, ne smel kritikovati nam sovražnega šolskega sistema v koroški de-želi in naših nemških učiteljev in njih pri-stašev - renegatov, slovenskih odpadnikov. — Slovenske učitelje imam rad, jih spoštu-

jem, sem se vedno in se, bom vedno zanje potegoval, a naši učitelji morajo vedeti zlasti to, da spoštujem samo tiste, ki so res slovenski in narodni. — Toliko v odgovor tistim, ki so trosili napačno vest že dne 6. t. m. po Celovcu in še potem ob neki drugi priliki zopet v Celovcu. Sicer se mi pa zelo čudno zdi, zakaj se niso učitelji, ki so bili menda navzoči na shodu, oglasili na dr. Brejčev poziv, ki je rekel na shodu, da naj se zdaj na shodu oglasi, komur ni kaj všeč, da ne bo potem zahrbtno zabavljal! In oglasil se ni — nihče! To stoji! — Zdaj pride pa še lepše! Še isti večer, to je 6. t. m. so pa že v Celovcu — menda pri društvu »Gorotan« skleпали in sklenili, da se pritožijo nad mojim govorom na vrhovno instanco — na »Politično društvo«! Dobro! — Ali kaj pride na dan? Predno Slovenci o tem kaj izvemo, že prineso »Freie Stimmen« poročilo, da se bodo slovenski učitelji — moji lastni pristasi — pritožili na politično društvo. Torej ali so »slovenski« narodni učitelji iz Šmihela pri Pliberku dali to notico v javnost — ali pa renegati. Tretje ni mogoče. Tudi v »Fr. St.« je laž in sicer velika laž, da sem jaz rekel, da so učitelji malo boljši glede izobrazbe kot drvarji. Kedor mi dokaže, da sem jaz to govoril, ta dobi takoj na roko v zlatu odšteti sto kron in naj bo dotični tudi slovenski renegatski učitelj. — To je dolge pisarije kratek konec. Bodimo si jasni in odkriti po reku: Clara pacta — boni amici. — Dr. Val. Rožič, odbornik političnega društva v Celovcu.

MOJA STARA

izkušnja me uči, da rabim za negovanje kože samo Steckenpferd-lilijnomlečno milo od tvrdke Bergmann & Co. v Dečinu na L. Kos po 80 h se dobiva povsod.

Društveno gibanje.

Žvabek. Slov. katol. izobraževalno društvo priredi v nedeljo, dne 20. t. m., popoldne ob 3. uri pri Luknarju redni občni zbor s sledečim sporedom: 1. Poročilo o prvem letu delovanja. 2. Volitev novega odbora. 3. Pobiranje udnine, nato poučen govor in igra »Najdena hči«, igrajo dekleta. Vmes petje mešanega in moškega zbora. — Odbor.

Pliberška podružnica »Slovenske Straže« ima svoj občni zbor dne 20. oktobra ob 3. uri popoldne v »Narodnem domu«. Na sporedu je deklamacija, govor in volitev novih odbornikov. Potem je skioptično predavanje o evharističnem kongresu, ako bo mogoče dobiti dotične slike; sicer pa se predava o preganjanju prvih kristjanov. K obilni udeležbi vabi odbor.

Prevalje. Tukajšnje slovensko katoliško delavsko društvo priredi svoje mesečno zborovanje v nedeljo, dne 20. vinotoka, po blagoslovu v prostorih Steklove gostilne. Spored: Govor in slučajnosti. — Odbor.

Vellkovec. Društvo »Lipa« priredi dne 20. oktobra v Vabnivasi pri Bužleju svoje mesečno zborovanje točno ob 3. uri popoldne. Na sporedu sta dva govora, eden o evharističnem kongresu na Dunaju, tamburanje in šaljiva igra »Poštna skrivnost«. — Odbor.

Vogrče. V nedeljo, dne 27. t. m., priredi tukajšnja podružnica »Slov. šolskega društva« popoldne po blagoslovu svoj letni občni zbor s krasno igro »Najdena hči«. Slavnost in igra bo velezanimiva, zato, rodo ljubiti, ne ostanite doma! Odbor.

Radiče. Slov. katol. izobražev. društvo na Radišah priredi v nedeljo, dne 27. t. m., popoldne ob treh v svojih društvenih prostorih zborovanje. Govorita: g. dr. Rožič in č. g. Anton Kaplan. Odbor.

Sveče. Društvo »Kočna« vabi na svoj občni zbor, ki se bo vršil dne 27. t. m. pri Adamu v Svečah. Spored: Poročila odbornikov, volitev novega odbora, govor, tamburanje in petje. Dekleta priredijo obenem igro »Jeza nad petelinom in kes«. — Odbor.

Somišljeniki! Zahtevajte v gostilnah računске listke »Slovenske Straže«! Naročajo se v pisarni »Slovenske Straže« v Ljubljani.

Književnost.

Matica Hrvatska. Za leto 1912 izda M. H. sledečih sedem knjig: 1. Bazala, Povijest novovjeke filozofije. — 2. Hrvatsko kolo,

zbornik zabave i pouka. — 3. Dante-Kršnja-vi, Božanstvena komedija, II. dio. — 4. Nazor, Hrvatski kraljevi. Pesmi. — 5. Milčino-vić, Bez sreće. Drama. — 6. Nušić, Priče. Humoreske. — 7. Merežkovski-Pasarič, Petar Veliki. Ruski roman. Poleg tega dobe člani proti doplačilu lahko še: Prevod Ili-jade, 3 K. — Šišić, Hrvatska povijest, III. dio, 1 K 50 vin. — Kosor, Požar strasti. Drama, 1 K. — Vojnovič, Gospodja sa suncokretom. Drama, 1 K 50 vin. — Kdor bi se hotel na knjige naročiti, naj naznani to prof. Štefanu Podboju v Celoveu. Knjige se mu dopošljejo, brž ko izidejo, lahko tudi po povzetju. Cena (za redna izdanja) znaša za člane »Slovenske Matice« le 4 K.

Slovenske občine in slovenska društva!
Spominjajte se v svojih proračunih „Slovenske Straže“!

Gospodarske stvari.

Pomanjkanje na travnikih — lakota v hlevu. Le če damo rastlinam dovolj hrane in jih primerno gojimo, je košnja na travnikih in deteljiščih dobra in obilna; in le z dobro in obilno krmo je mogoče dobro izrediti mnogo živine in jo dobro prezimiti. Da dosežemo bogato košnjo, je neobhodno potrebno gnojenje s Thomasovo moko. Po kakovosti zemlje se je v praksi obneslo 500 do 800 kg Thomasove moke (zvezdna znamka) na hektar.

Imate bolečine? Revmatične, protinske, v zobeh, glavobol? Ali ste se po prepihu ali drugače prehladili? Poskusite vendar bolečine utehajoči, lekajoči in krepcajoči Fellerjev fluid z znamko »Elza-fluid«. Ta je v resnici dober! To ni samo reklama! Dvanajstotica za poskušnjo 5 kron franko. — Izdelovatelj samo lekarnar E. V. Feller v Stubi, Elza-trg št. 67 (Hrvatsko).

Loterijske številke.

Praga, 9. oktobra: 68 7 52 59 76
Dunaj, 12. oktobra: 39 32 36 14 15
Gradec, 12. oktobra: 83 18 5 13 20

Tržne cene v Celovcu

10. vinotoka 1912 po uradnem razglasu:

Blago	100 kg				80 litr. (biren)	
	od		do		K	v
	K	v	K	v		
Pšenica	23	—	—	—	14	72
Rž	21	—	23	10	13	11
Ječmen	—	—	—	—	—	—
Ajda	—	—	—	—	—	—
Oves	20	15	21	36	7	20
Proso	—	—	—	—	—	—
Pšeno	—	—	32	16	20	—
Turščica	—	—	—	—	—	—
Leča	—	—	—	—	—	—
Pizola rdeča	—	—	—	—	—	—
Repica (krompir)	6	—	6	66	2	80
Deteljno seme	—	—	—	—	—	—
Seno, sladko	6	—	8	—	—	—
" kisló	5	—	6	50	—	—
Slama	3	60	4	50	—	—
Zelnate glave po 100 kos.	6	—	10	—	—	—
Repa, ena vreča	—	—	—	—	—	—
Mleko, 1 liter	—	24	—	28	—	—
Smetana, 1 "	—	60	1	20	—	—
Maslo (goveje) . . . . . 1 kg	2	80	3	20	—	—
Sur.maslo (putar), 1 "	2	80	3	60	—	—
Slanina (špeh), pov. 1 "	2	10	2	30	—	—
" sur. 1 "	2	—	2	20	—	—
Svinjska mast . . . . . 1 "	2	20	2	40	—	—
Jajca, 1 par	—	16	—	26	—	—
Piščeta, 1 par	2	80	3	60	—	—
Race	—	—	—	—	—	—
Kopuni, 1 par	—	—	—	—	—	—
30 cm drva, trda, 1 m ²	2	70	3	20	—	—
30 " " mehka, 1 "	2	40	2	80	—	—

Zivina	Počrez	100 kilogr.				Prignalo	Prodalo
		živa		zaklana			
		od	do	od	do		
v kronah							
Konji	—	—	78	—	—	1	1
Biki	—	—	—	—	—	—	—
Voli, pitani	—	—	—	—	—	—	—
" za vožnjo	480	550	—	—	—	8	5
Junci	300	—	—	—	—	1	1
Krave	260	540	—	—	—	56	30
Telice	240	—	—	—	—	2	1
Svinje, pitane	—	—	—	162	170	4	4
Praseta, plemena	—	—	—	—	—	—	—
Ovce	—	—	—	—	—	—	—

IZJAVA.

Podpisani preklicujem vse žalfive, ki sem jih govoril o Kolinski tovarni za kavne primese v Ljubljani kot vslužbeni pojasnjevalec firme Heinrich Franck Söhne letošnje leto začetkom meseca junija v okolici Moravč, in te žalfive obžalujem. Ob enem izjavljam, da so bile moje trditve o kakovosti izdelkov Kolinske tovarne brez vsake podlage.

V Ljubljani, dne 10. oktobra 1912.

Lud. Černelič.

Ivanovo posestvo

1³/₄ ure oddaljeno od Celovca, v slovenskem kraju, ki obsega vsega sveta 64 oralov, med temi 38 oralov gozda in gore s sečnim lesom za 8000 kron, drugo je 25 let staro mladje, vse na lepem kraju; drugih 26 oralov obstoja iz dobro rodovitnih travnikov in lepo arondiranega polja; pri posestvu je mlin, dobro zidana dva skednja, obokan hlev, živa voda v hlevu in pred kuhinjo, trije dobri vrta z imenitnim sadjem, je zaradi boleznih in družinskih razmer za primerno ceno naprodaj. Vknjiženo ostane lahko 5000 kron. Pojasnila daje posestnik Janez Kopajnik pod. Ivan v Strančičah, p. Žihpolje, Korosko.

Volneno

blago za ženske in sukno za moške obleke, zadnje mode, razpošilja najceneje Jugoslovanska razpošiljalna R. Siermecki v Celju št. 308.
Vzorci in cenike čez 1000 stvari s sli k. pošt. prosto

VINO

istersko, dalmatinsko, goriško vino
(Teran, Opolo, Lisa, Vipavec).
Specialna vina, sladka, garantirano naravna:
REFOŠKO, - REFOŠKAT, - MUŠKAT.
Trgovina z vinom Jos. KOFLER
na veliko in na drobno BELJAK, Perau-cesta št. 1. Telefon 123.

Resen predlog

in nasvet vsaki gospodinji, ki želi napraviti iz žita okusno, dehtečo, a vendar poceni kavo.

Tej zahtevi odgovarja v popolni meri zrnati kavi po okusu najbolj slična

„Frančkova Perlrž, znamka :Perlro.“

Uvažujte, cenjena gospodinja, navodilo, ki se nahaja na vsakem zavitku. — Dobi se povsod.

Zimske barhente!

Kdor rabi dobre in pristnobarvne zimske barhente, flanelo za srajce in drugo perilo, lanene in bombažaste kanafase, cefire, platno, inlet, brisače, rjuhe, zimsko blago za dame in gospode, žepne robce in druge tkanine, naj se obrne zapupno na kršćansko tvrdko

Jaroslav Marek ročna tkalnica št. 39
v Bistrem pri Novem mestu ob Met. Češko.

Vzorci se pošiljajo zastonj in pošt. prosto.

V zalogi imam tudi veliko množino ostankov zimskega barhenta, flanelo, kanafasa itd. in razpošiljam v zavojih po 40 m za 18 kron, prve vrste za 20 kron, najfinije vrste za 25 kron franko po povzetju. — Od ostankov se vzorci ne pošiljajo. — Flanelo ali cefirne srajce za gospode po K 1'80, 2'20, 2'60, 3' in 4'-. — Odjemalcem najmanj 6 srajce pošljam poštne prosto. — Pri naročilu zadostuje naznamba obsega vratu. — Dopisuje se slovensko.

**V Narodni šoli
v Št. Jakobu v Rožu na Koroškem
imajo č. šolske sestre
internat za dekleta.**

Gojenke se učijo in vadijo v vseh ženskih ročnih delih, se učijo kuhati, pravilno ravnati s perilom in drugo.

Začetek meseca novembra.

Na stanovanje in hrano se sprejemajo tudi šolarji za ondotno tri-razredno ljudsko šolo, ki ima slovenski učni jezik.

Najnovejše naloge izumiteljev razpošilja brezplačno. Patent-zastopniki H. Bestgen & Co., Basel, inozemski porto.

Domače mline

na umetne kamne za napravo vsake moke od K 400.—, in druge za živinsko klajo od K 160.— naprej, ter tudi

motorje na bencol itd.

zelo pripravne za kmetijstvo, z 3 PS, voznine prosto za K 1200.— itd., parilne kotle iz pocinkane pločevine ali vlitiga železa do 600 litrov, peči za sušenje sadja, vodne in gnojnične pumpe, vodovode, posnemalnike od K 100.— naprej, pluge in orale, travniščne brane, špičasto žico ter vse kmetijske stroje iz priznanih tvrdk po vnovič znižani ceni in pod ugodnimi pogoji priporoča

Josip Božič
mlinski stavbnik
pošta Grabštanj, Koroško.

**Revmatizem, protin,
nevralgija in ozeblina**

povzročajo pogostoma neznosne bolečine. Presenetljivo sigurno jih olajšuje in pomirjuje, izsesava otekline in nareja zopet gibčne ude ter odpravlja srbenje

CONTRHEUMAN

Besedna znamka za (mentholosalicil-ziran kostanjev izvleček),

z vdrgnjenjem, masažo ali obkladki. - 1 škatlica 1 krono.
Proti predplačilu K 1.50 se pošlje 1 škatlica
Proti predplačilu K 5.— se pošlje 5 škatlic
Proti predplačilu K 9.— se pošlje 10 škatlic

Izdelovanje in glavna zaloga v
B. FRAGNER-jevi lekarni
c. kr. dvornega dobavitelja, PRAGA III., št. 203.

Pozor na ime izdelka in izdelovatelja.
Dobiva se v Celovcu v lekarnah:
„Pri angelu“, Pavel Hauser, Viktor Hauser, H. Gutt.

Albin Novak v Sinčivasi

trgovina z manufakturnim in špecerijskim blagom ter vinom, zaloga cerkvenega olja, cementa in premoga, priporoča svojo vedno svežo zalogo ter razpošilja po železnici in po pošti izborno gorljivo cerkveno aparat-olje, à la Guillon-stenje, kadila, pristna štajerska, goriška in tirolska vina.

Za abstinence brezalkoholne pijače, kakor malinov, breskvov, hrušov in jabolčni sok.
Cene solidne, postrežba točna.

Najboljši dobavni vir

izgotovljenih postelj iz dobrega češkega postelj. perja!

Napolnjena v gostop. rdečem nankingu: 1 pernica 180 × 120 cm z dvema blazinama, vsaka 80 × 60 cm, z nov., mehkim, trpežnim perjem K 16.—, polpuh K 20.—, puh K 24.—. Pernica sama K 10.—, K 12.—, K 14.— in K 16.—, blazina sama K 3.—, K 3.50 in K 4.—. Podvojna pernica 200 × 140 cm K 13.—, 14.50, 17.50 in 21.—. Blazina zraven 90 × 70 cm K 4.50, K 5.20 in K 5.50. 5 kg sivega perja K 9.40, boljšega K 12.—, 16.—, polbelega K 17.—. 5 kg novega, dobrega belega posteljnega perja brez prahu K 24.—, snežnobel. K 30.—, boljšega K 36.—, najfinejšega pukanega za vis. gospodo K 45.—. 5 kg nepukanega perja od živih gosí K 26.— in K 30.—. Beli puh z velikimi kosmiči K 5.—, boljši K 6.—, najboljši prsni puh K 6.50 za 1/2 kg, pepelast puh 1/2 kg K 2.50 in K 3.—. Pošiljatev franko po povzetju. Zamenjava proti povračilu poštnine dovoljena.

Sigmund Lederer, Janovic a. Angel št. 27 pri Klatovu, Češko.

**Za lajšanje in pomirjevanje
kašlja in hripavosti**

pri otrocih in odraslih

je po poročilih sto in sto zdravnikov dragocen in učinkujoč prijetno okusen izdelek

THYMOMEL SCILLAE

Besedna znamka zavarovana.

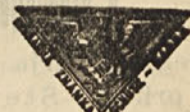
Lajša krčeviti kašelj, zmanjšuje njegovo ponavljanje, pospešuje njegovo razslizanje in pomirjuje kašelj ter odstranjuje težko dihanje.

1 steklenica 2.20 K. Po pošti proti predplačilu 2.90 K pošilja franko 1 steklenico, 7.— K 3 steklenice, 20.— K 10 steklenic. Ne dajte si usiljevati nadomestnih sredstev.

Povprašajte pri svojem zdravniku.

Izdelovanje in glavna zaloga v
B. FRAGNER-jevi lekarni,
c. kr. dvornega dobavitelja,
PRAGA-III., št. 203.

Pozor na ime izdelka,
izdelovatelja in var-
stveno znamko.

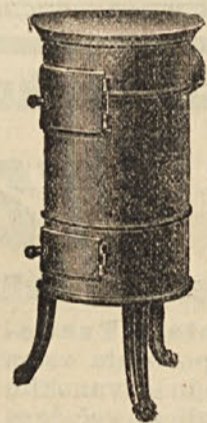

Dobiva se v Celovcu v lekarnah: „Pri angelu“, Pavel Hauser, Viktor Hauser, H. Gutt.

Proda se

Drajerjeva kmetija v Rakolah

župnija Tinje, eno uro hoda od Velikovca in tričetrt ure od železniške postaje Rekarjavas oddaljena. Posetje je 35 birnjev, 4 orali travnikov in 4 orali zaraslega gozda. Rediti se more 2 konja, 8 goved in 20 svinj. Več pove posestnik **Anton Pinkic** pd. **Drajer** v Rakolah, p. Tinje, na Koroškem.

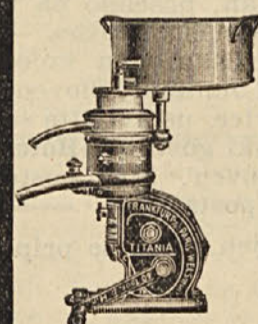
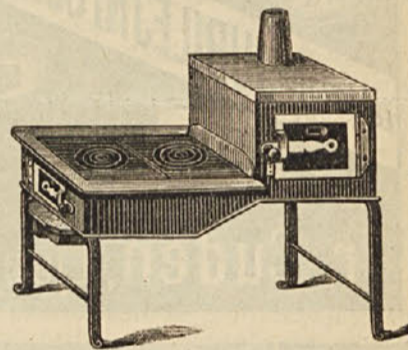

Železne peči, šparherde, kotle, kuhinjsko posodo in mesoreznice, nadalje žage, pile in sekire, vedno sveži portland- in roman-cement, traverze, stavbene potrebščine in sploh vso železnino kupite dobro in poceni pri tvrdki

Franc Sadnikar

trgovina z železnino v Celovcu, Burggasse št. 7 (zraven „Hotel Moser“).

Pozor!

Titania brzoparilniki za živinsko krmo

z odklopljivim obodom, čisto iz kovanega železa in jeklene pločevine so zajamčeno neporušni. Najmanjša uporaba kuriva, najhitrejše napravljanje pare, najkrajše parenje, slaba krma zopet porabna

Titania centrifuge, v sestavi, trpežnosti in natančnosti v posnemanju neprekošene. Stroji za sejanje, za obračanje sena, senene grablje itd. najboljše kakovosti.

Titania tovarna, Wels št. 196, Zg. Avstrijsko.

Zastopstva povsod!! — Pošiljamo na poizkušnjo. Plačevanje na obroke rado dovoljeno. Prospekti, spričevala zastonj. Zastopniki se iščejo povsod.

Naznanilo.

Podpisani se usojam vljudno naznaniti slavnemu občinstvu, da otvorim s 15. oktobrom t. l. lastno

trgovino z mešanim blagom

v hiši Hranilnice in posojilnice v Šmihelu št. 26.

Kot dolgoleten poslovodja v trgovini g. Vid Moryja istotam si bodem tudi zanaprej prizadeval s skrbno in točno postrežbo pridobiti zaupanje in naklonjenost p. n. odjemalcev, kakor tudi iste z niskimi cenami in solidnim blagom obdržati. S prošnjo za podpiranje mojega podjetja beležim z velespoštovanjem

Šmihel pri Pliberku.

Peter Mory.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

4 1/2 %

uraduje vsak dan, izvemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

4 1/2 %

U zalozi Družbe sv. Mohorja v Celovcu

je nanovo izšla knjiga:

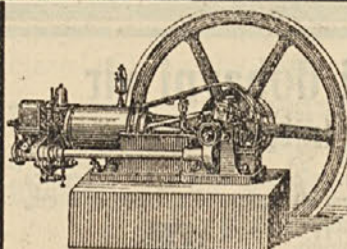
Kristusovo življenje in smrt

v premišljevanjih in molitvah.

Poleg Gašparja Erharda za Slovence
priredil Štefan Kociančič.

Dva dela, druga izdaja.

Cena: Mehko vez. K 6.—, za družnike
K 4.40, po pošti franko K 1.— več. —
V dva dela trdo vez. z usnjatim hrbtom
K 9.20, za družnike K 6.80, po pošti
franko K 1.— več.

Vsak strokovnjak
Vam pove, da so
orig. Otmar-motor
stabilen ali nepremaklj. in
poljedelski stroji
iz tovarne

C. Prosch, Celovec,

imejitelja brata inženirja Prosch, najboljši in
najzanesljivejši v obratu.

Zahtevajte specialne kataloge in obiske inženirja!

ORGANIST

se takoj sprejme v službo. Vpraša-
nja na župni urad Dvor, p. Vrba ob
jezeru, Koroško.

Vsi, ki ste skrbni možje in očelje!

Ali hočete vsaj 10 vinarjev na teden žrtvovati
za svojo oziroma za prihodnost svojih otrok?

Potem pišite „Slov. Straži“ v Ljubljani po knji-
žico g. župnika Haaseja o ljudskem zavarovanju,
ki se vsakomur dopošlje popolnoma zastonj.

Pokrijte

vsako rano skrbno, ker se lahko po
okuženju znatno poveča.

Že 40 let se je izkazalo mečilno vlačno mazilo, takozvano
praško domače mazilo kot zanesljivo sredstvo za ob-
vezo. To obvaruje rane, olajšuje
vnetja in bolečine, hladi in pospešuje zaceljenje.

Razpošilja se vsak dan.

1 pušica stane 70 v. Proti preplačilu
K 3-16 se pošljejo štiri pušice, za
K 7- pa 10 pušic poštine prosto na
vsako postajo avstro-ogr. monarhije.

Pozor na ime izdelka ter iz-
delovatelja, ceno in varstveno
znamko. Pristno le po 70 vin.

Glavna zaloga:

B. FRAGNER, c. in kr. dvorni dobavitelj

lekarna „Pri črnem orlu“

Praga, Mala strana, vogal Nerudove ulice št. 203.

Zaloga v vseh lekarnah Avstro-Ogrske, v Celovcu
»Pri angelu«, P. Hauser, H. Gutt, Vikt. Hauser.

Lastna tovarna
ur v Svici

1887

Zahtevajte „JUBILEJNICENIK“ zastonj

1912

Fr. Čuden, Ljubljana

Vzgojišče za deklice

(internat)

čč. šolskih sester v Narodni šoli Družbe
: sv. Cirila in Metoda v Velikovcu :.

se priporoča p. n. slovenskim staršem.

V hiši je štirirazredna ljudska šola; ozira

se posebno na pouk v ženskih ročnih delih.

Solsko leto se prične dne 4. novembra t. l.

Plačila 26 kron mesečno.

Oglasila naj se blagovolijo poslati čč. šol-

skim sestram v Velikovcu na Koroškem.

Edino slovensko narodno podjetje

Hotel Trabesinger

— v Celovcu, Velikovaška cesta št. 5. —

Podpisani voditeljci hotela **Trabe-**
singer se vljudno priporočata vsem
veleocenjenim slovenskim in slovanskim
gostom, ki prenočujejo ali za več časa
ostanejo v Celovcu. V hotelu se dobe
lepe, snažne sobe po primerni ceni;
nudi se izborna kuhinja in zajamčeno
pristna in dobra vina iz Slovenskih
goric. Na razpolago je tudi kegljišče
poleg senčnatega vrta. V hotelu **Trabe-**
singer dobite vsak dan, posebno pa v
sredah, prijetno slovensko družbo. —
V poletnem času pričakuje na kolo-
dvoru gostov domači omnibus. Sloven-
ski romarji in romarice, ustavljajte se
samo v edini slovenski gostilni »Hotel
Trabesinger« v Celovcu, kjer boste
vedno dobro postreženi.

Za mnogobrojen obisk se priporočata voditeljci hotela

Lojzika in Pepca Leon.

KUPUJTE „SLOVENSKA PRATIKA“

vedno le najboljšo in najcenejšo pratio z imenom
za katoliško ljudstvo 37. letnik Varstvena znamka Sv. Jožef

Založna tvrdka KLEINMAYR & BAMBERG v LJUBLJANI.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavica K 8.000.000.

Rezervni fond čez K 800.000.

Denarne vloge
obrestujemo po **4 1/2 %** od dne vloge
do dne vzdiga.

Kolodvorska cesta 27, v lastni hiši.

Zamenjuje in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in
vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje — Zavaruje srečke
proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.
Eskompt in incasso menic. Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spletju, Trstu,
Sarajevu, Gorici, Celju in ekspozitura v Gračevo.

Turške srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobiček
300.000 frankov. Na mesečno vplačev. po K 8.— za
komad. Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji
na leto. Glavni dobiček K 180.000. Na mesečno vpla-
čevanje po K 10.— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.